UKNF | URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Warszawa, 31 marca 2020 r.

Pani
Monika Krasińska
Dyrektor Departamentu
Orzecznictwa i Legislacji
Urząd Ochrony
Danych Osobowych

Szanowna Pani Dyrektor

W odpowiedzi na wystąpienie z dnia 13 marca 2020 r. (znak DOL.411.12.2020) w przedmiocie – *„rozważenia wydania przez Komisję Nadzoru Finansowego rekomendacji dla instytucji obowiązanych przez nią nadzorowanych w zakresie wypełnienia przez te instytucje obowiązku weryfikacji tożsamości klienta”* – poniżej przedstawiam stanowisko w tej kwestii.

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego popiera stanowisko Generalnego Inspektora Informacji Finansowej - dalej GIIF, przedstawione w piśmie z dnia marca 2020 r. (znak IFG.701.4.2020) odwołujące się do wcześniejszych wystąpień w szczególności argumentacji przedstawionej w piśmie z dnia lutego 2020 r.(znak IF6.701.29.2019) oraz piśmie z dnia sierpnia 2019 r. (znak IFG. 701. 25. 2019) w sprawie skorygowania komunikatu zamieszczonego w dniu 11 lipca 2019 r. na stronie Urzędu Ochrony Danych Osobowych – dalej UODO, pt. „Zakaz wykonywania replik dokumentów publicznych ograniczy kradzież tożsamości”.

Odnosząc się zaś do kolejnych argumentów zawartych w wystąpieniu dotyczących:

1. informacji, iż do UODO, wpływają liczne sygnały dotyczące legalności pozyskiwania kopii dokumentów tożsamości przez instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu *(Dz. U. z 2019 r. poz. 1115, z późn. zm.)*, zwanej dalej *ustawą*, zgłaszane zarówno przez instytucje obowiązane jak i klientów i

2. praktyk wielu instytucji obowiązanych m.in. banków, czy przedsiębiorstw świadczących usługi płatnicze – polegających na kopiowaniu dowodów tożsamości przy niemal każdej czynności – z powołaniem się na art. 34 ust. 4 ustawy.

Uprzejmie informuję, iż na podstawie przedstawionych informacji nie można zająć stanowiska w zakresie skali i wagi problemu z uwagi na fakt, iż określenia: „liczne sygnały", praktyki „wielu instytucji", „niemal każdej czynności" mają charakter subiektywny, nie można też przesądzić o nadużywaniu środków prawnych, gdyż każdorazowe zgłoszenie powinno być traktowane indywidualnie i podlegać odrębnej analizie prawnej i ocenie pod kątem ryzyka prania pieniędzy, a w szczególności środków bezpieczeństwa finansowego. Tylko takie działania umożliwiłyby przeprowadzenie całościowej analizy problemu, określenie jego rozmiaru i uwarunkowań prawnych w zakresie występowania. Powtarzany wniosek, iż podmioty obowiązane nie mogą dokonywać każdorazowego kopiowania dokumentów tożsamości jest oczywisty i został wielokrotnie potwierdzony przez GIIF – „Generalny Inspektor nie wymaga (…..) w każdym przypadku przedkładania kopii dokumentów tożsamości, jako potwierdzenia obowiązku identyfikacji klienta określonego w art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy". Podobnie oczywisty charakter ma zalecenie uwzględnienia przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119, s. 1, ze zm.) – dalej: RODO – ze względu na fakt powszechnego obowiązywania regulacji. Sformułowanie rekomendacji przez KNF wymaga pogłębionej analizy umożliwiającej przedstawienie kompleksowych zaleceń stanowiących odpowiedź na realne problemy sektora finansowego.

Ponadto, wydanie przez Komisję Nadzoru Finansowego rekomendacji dla instytucji obowiązanych, przez nią nadzorowanych, w zakresie wypełniania przez te instytucje obowiązku weryfikacji tożsamości klienta, mogłoby wywołać spór kompetencyjny KNF z Ministerstwem Finansów (w tym z GIIF), gdyż na mocy art. 10 ust. 1 *ustawy „Organami administracji rządowej właściwymi w sprawach przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zwanymi dalej "organami informacji finansowej", są:*

1) minister właściwy do spraw finansów publicznych jako naczelny organ informacji finansowej;

2) Generalny Inspektor Informacji Finansowej, zwany dalej "Generalnym Inspektorem".

W świetle powyższego – to GIIF jest głównym regulatorem w sprawach procesu *AML/CFT*, także dla sektora finansowego podlegającego nadzorowi KNF, w tym również w zakresie wydawanych rekomendacji/interpretacji, o czym stanowi m.in. przepis art. 12 ust. 1 *ustawy* w brzmieniu „*Do zadań Generalnego Inspektora należy podejmowanie działań w celu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w szczególności: udostępnianie wiedzy i informacji z zakresu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych* (art. 12 ust. 1 pkt 11 ustawy).

Powyższe znajduje potwierdzenie w piśmie GIIF dnia marca 2020 r. skierowanym do Prezesa UODO - w sprawie stanowiska GIIF wobec kontroli sektorowych PUODO związanych z problematyką kopiowania dokumentów tożsamości klientów, przekazane Przewodniczącemu KNF przy piśmie z dnia marca 2020 r. W piśmie tym znalazło się przesądzenie „Generalny Inspektor Informacji Finansowej, jako organ administracji rządowej właściwy w sprawach przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy, przedstawił stanowisko w ww. sprawie w zakresie realizacji przepisów ww. ustawy w piśmie skierowanym do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych."

Natomiast KNF posiada w tym obszarze działania status jednostki współpracującej z GIIF - na podstawie normy art. 2 ust. 2 pkt 8 *ustawy* w związku z art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. b) *ustawy*, w brzmieniu – „*W ramach sprawowanego nadzoru lub kontroli kontrole sprawują także KNF – w odniesieniu do instytucji obowiązanych przez nią nadzorowanych"*.

Reasumując raz jeszcze pragnę podkreślić, iż UKNF popiera stanowiska przedstawione przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej i zwraca uwagę, iż wątpliwości formułowane przez Prezesa UODO mają charakter ogólny, natomiast korespondencja kierowana do Urzędu Ochrony Danych Osobowych może być następstwem popularności tematyki związanej z RODO w przestrzeni publicznej oraz licznych publikacji medialnych towarzyszących wejściu

w życie ustawy z 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 53), określającej zasady funkcjonowania systemu bezpieczeństwa dokumentów publicznych. Zgodnie z jej brzmieniem, penalizowane jest sporządzanie replik dokumentów publicznych, w tym m.in. dowodów osobistych, paszportów czy prawa jazdy. Na podstawie sygnałów docierających do UKNF można przyjąć, iż duża część osób ma problem z odróżnianiem przeciwdziałania fałszerstwom dokumentów publicznych (poprzez zakazanie tworzenia ich replik) od dopuszczalności kopiowania zawartych w dokumentach danych osobowych, na podstawie innych regulacji prawnych, w tym w szczególności ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, co może skutkować korespondencją adresowaną do UODO.

Odpowiadając natomiast na oczekiwanie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych w przedmiocie wydania stosownej rekomendacji uprzejmie informuję, iż organem właściwym w sprawach przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu jest Generalny Inspektor Informacji Finansowej również w zakresie wydawania rekomendacji/interpretacji.

Z poważaniem

Krzysztof Kryk

Dyrektor Departamentu Compliance